

Maantieverkon strateginen tilannekuva:

Maantieverkon kunto ja kunnossapito

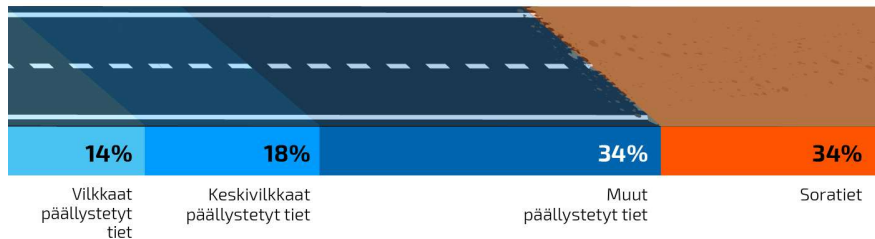

Väylävirasto
Trafikledsverket

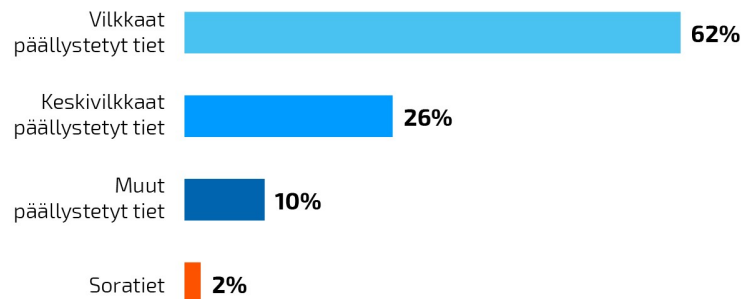
Vesa Männistö, 12.12.2023

Maanteiden laaja verkko ja sen haasteet

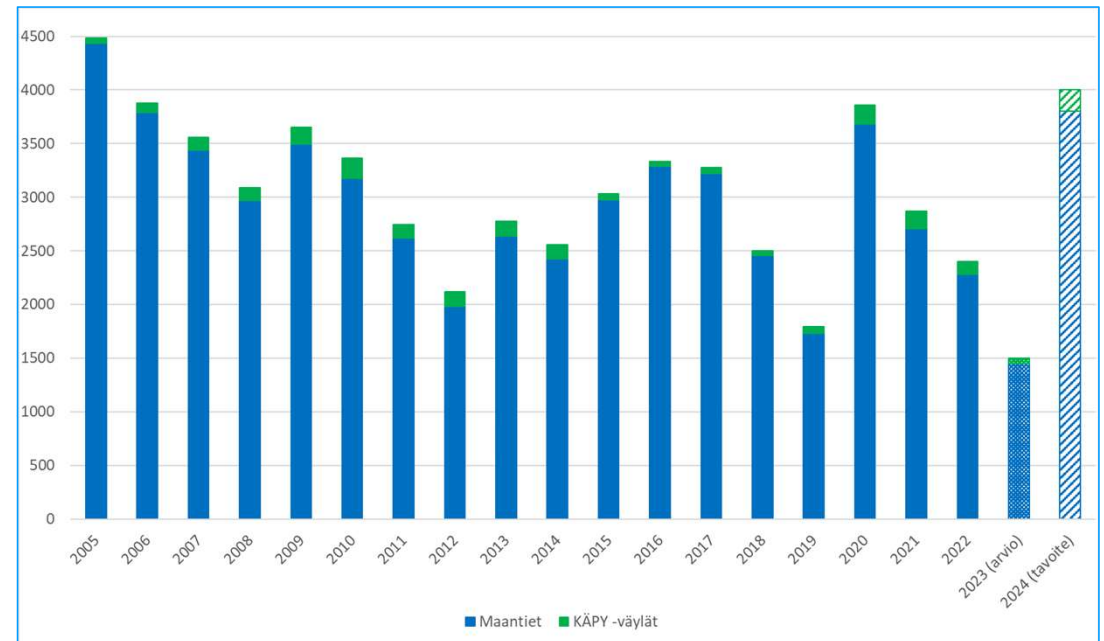
Osuus tieverkosta

Osuus liikenteestä

Päällystysohjelma (km), 2005-2024

Maantieverkko 78 000 km, josta noin 51 000 km on päällystettyjä teitä.

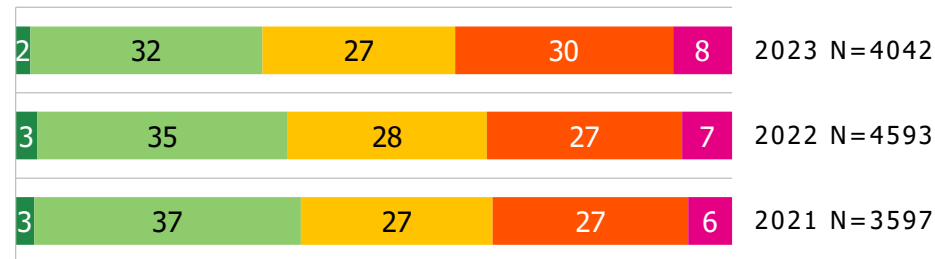
Kokonaistyytyväisyys maanteiden tilaan ja kuntoon kesäkaudella

Vähintään kuukausittain pääteillä, muilla päällystetyillä teillä tai sorateillä liikkuvat

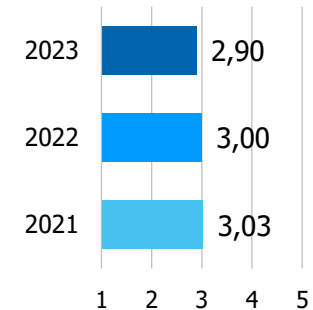

Yksityishenkilöt (%)

- Eritt. tyytyvä.
- Tyytyväinen
- En tyytyvä. eikä tyytym.
- Tyytymätön
- Eritt. tyytym.

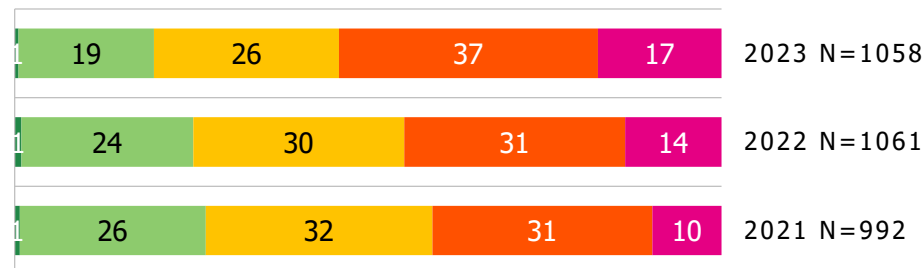

Keskiarvo (asteikko 1-5)

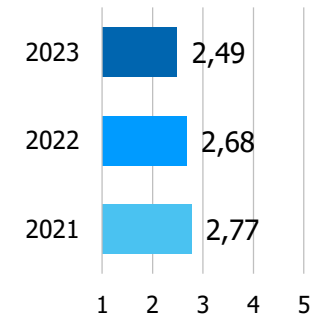

Raskas liikenne (%)

- Eritt. tyytyvä.
- Tyytyväinen
- En tyytyvä. eikä tyytym.
- Tyytymätön
- Eritt. tyytym.

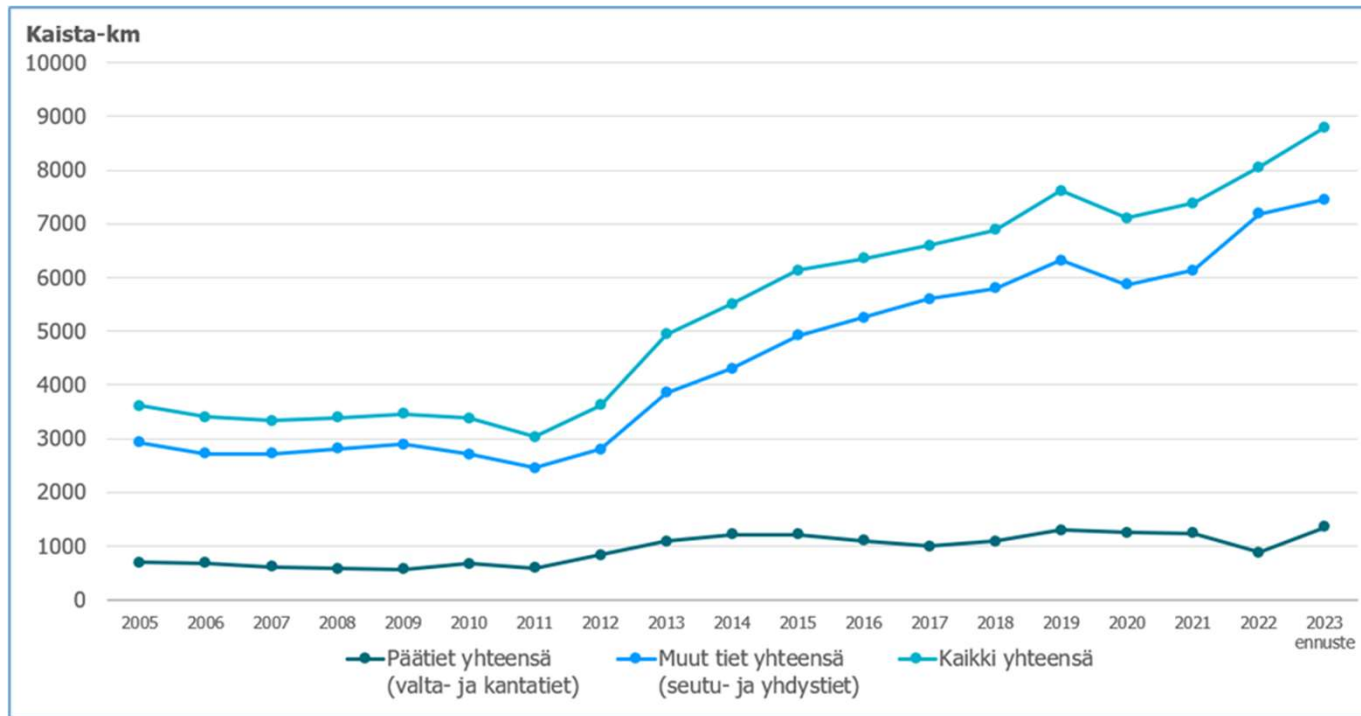

Keskiarvo (asteikko 1-5)

Huonokuntoisten päällysteiden määrän kehitys

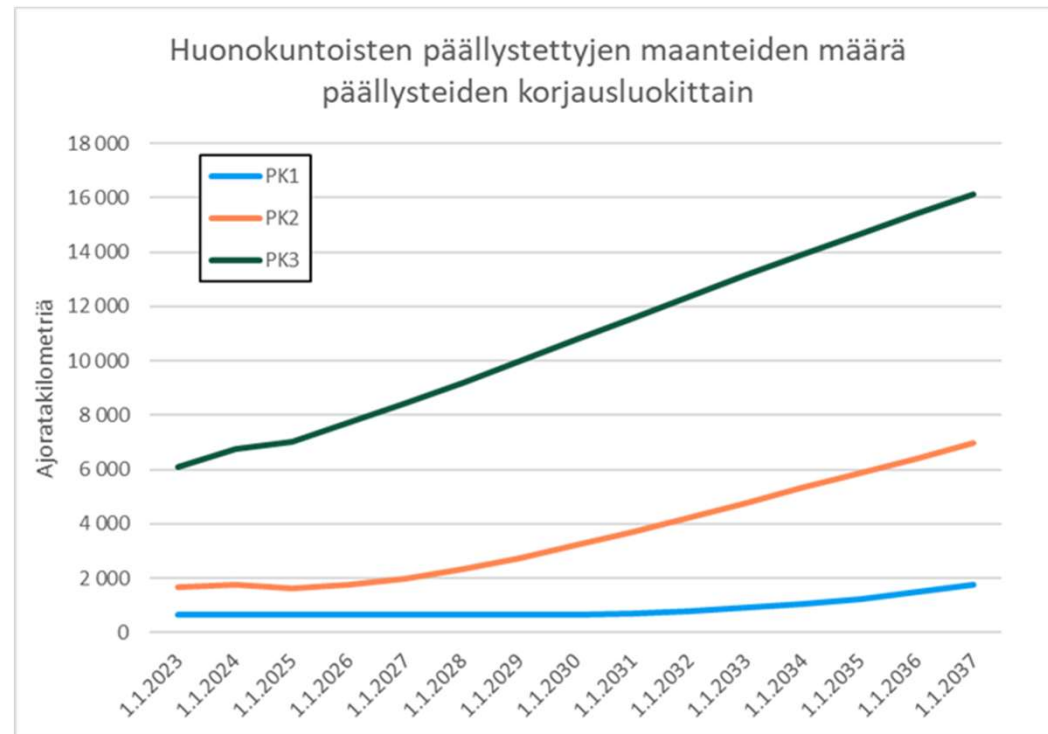
- Vuonna 2020 rahoitus oli riittävää päällysteiden kunnon lievään parantamiseen ja huonokuntoisten päällysteiden määrä kääntyi laskuun ensimmäisen kerran noin 10 vuoteen.
- **Vuoden 2023 päällystysohjelma** (1 500 km) oli lyhyin 2000-luvulla ja huonokuntoisten päällysteiden määrä lisääntyi noin 800 km.
- **Maanteiden päällystysmäärä pitäisi olla noin 3 500–4 000 km vuodessa, jotta huonokuntoisten määrä ja korjausvelka eivät kasvaisi.**
- Niukan rahoituksen lisäksi kehitykseen vaikuttaa hintatason muutokset.

Kuva: Huonokuntoisten päällysteiden määrän kehitys vuosina 2005–2023.

Huonokuntoisten päällysteiden määrän ennuste

- Jos vuodelle 2024 kaavailtu 250 miljoonan rahoitus korjausvelan hallintaan toteutuu täysimääräisenä, pystytään päällystetyn tieverkon kunto ja korjausvelka pitämään ennallaan vuoden 2024 ajan.
- Tämän jälkeen tieverkon kunto ja palvelutaso heikkenevät nopeasti
- Lähtöoletuksena laskelmissa on, että perusväylänpidon vuosittainen rahoitus on 1,285 mrd. euroa/vuosi (JTS)

Kuva: Esimerkkinä tieverkon merkittävimmän osan, päällystetyn tieverkon (52 000 km), kunnan kehityksen ennuste vuosina 2023–2036.

Huonokuntoisia teitä on kaikkialla

2024

Huonokuntoisia
9 000 km

2030

Huonokuntoisia
16 000 km

2036

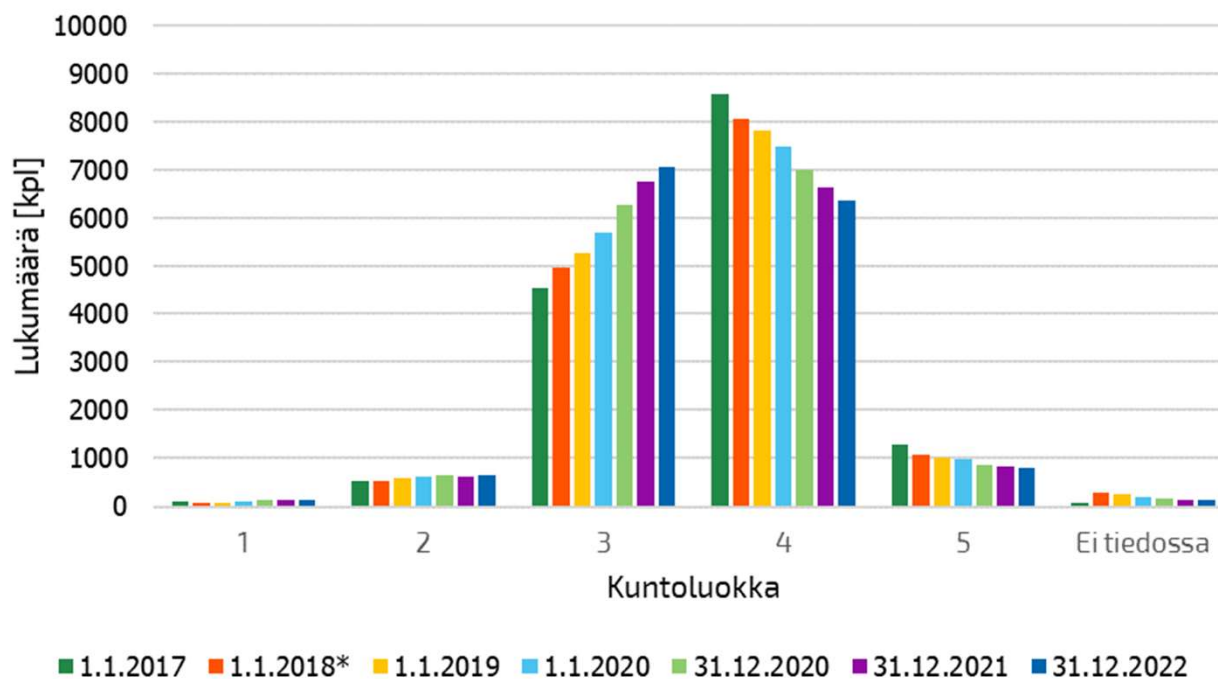
Huonokuntoisia
25 000 km

Maantiesiltojen kunto

- Maantieverkolla on noin 15 000 siltaa, joista päätieverkolla noin 2 500 kpl.
- **Huonokuntoisia siltoja on noin 890 kpl, joista päätieverkolla on noin 250 kpl.**
- Painorajoitettuja siltoja on noin 380 kappaletta ja ne ovat kaikki päätieverkon ulkopuolella.
- Tyydyttäväkuntoisten siltojen lukumäärä ja pinta-ala on kasvanut voimakkaasti ja huonokuntoisten lukumäärä tulee kasvamaan myös jatkossa.
- Korjausvelkaa on erityisesti 1960- ja 1970-luvuilla rakennetuissa silloissa. Lisäksi 1980- ja 1990-luvun alussa rakennetut siltoja tulee tämän vuosikymmenen lopulla peruskorjausikään.

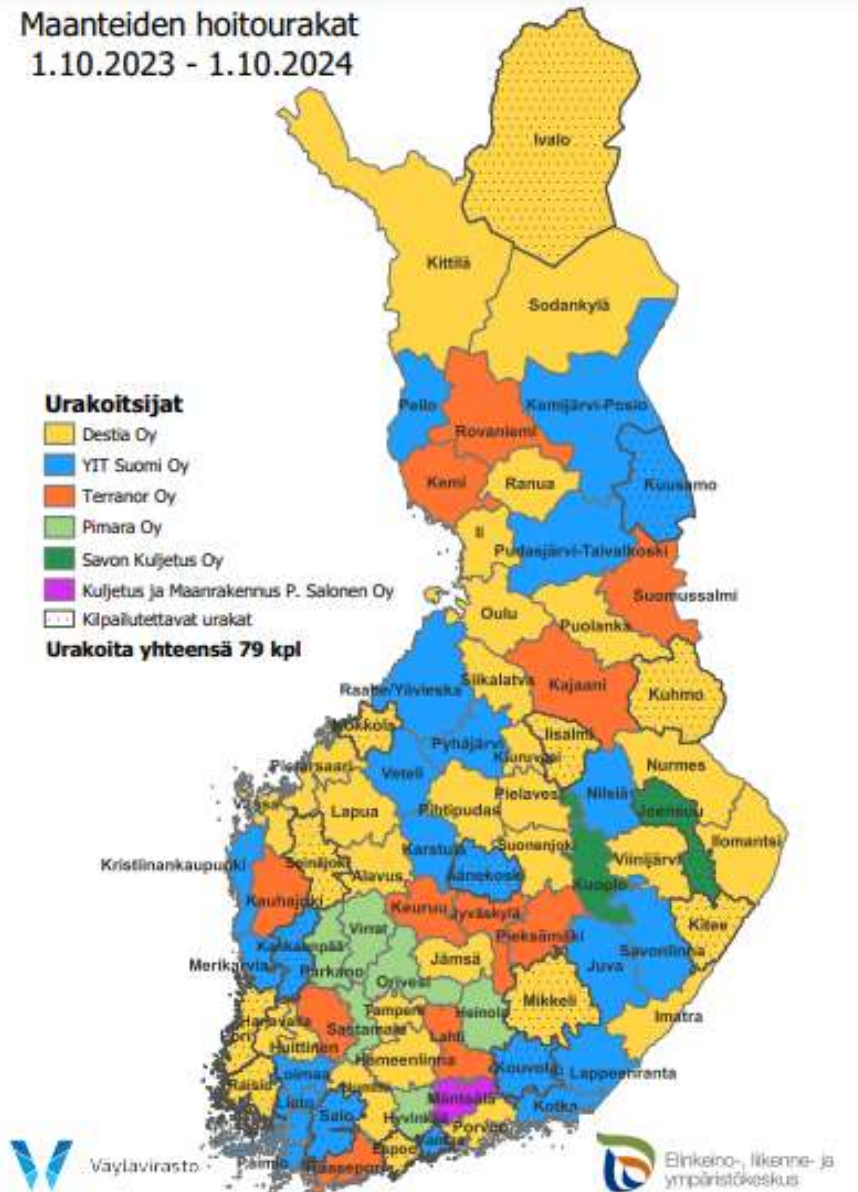
Siltojen yhtenäisten kuntoluokkien kehitys 1.1.2016-31.12.2022

Maanteiden hoito – päivittäistä liikennöitävyyttä asiakkaalle

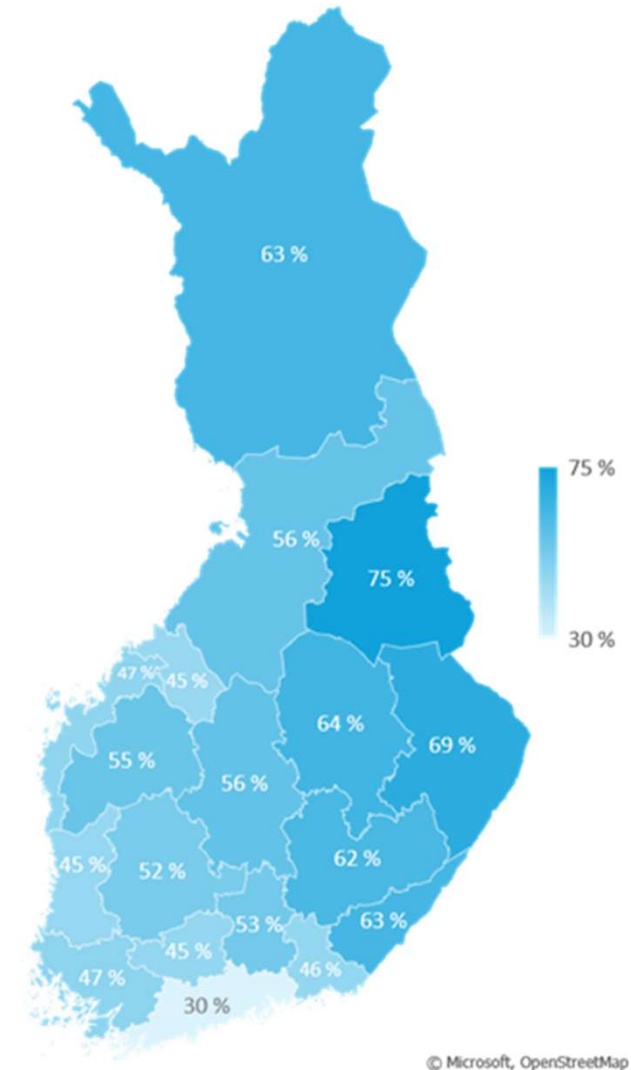
- **Maanteiden hoitourakat ovat kaikki uudessa MHU-mallissa 1.10.2023 alkaen**
 - **Maantieverkko 78 000 km** jaettu 79 alueeseen.
 - **Tiekäyttäjää saa tasalaatuista tienpitoa** – valtakunnallisesti, liikennetarpeisiin perustuvat, yhtenäiset laatuvaatimukset.
 - **Laatuvaatimuksissa on pyritty ottamaan huomioon elinkeinoelämän tarpeet** keskimääräisen liikennemäärän lisäksi.
 - **Hankinta on yhdenmukaista ja tehokasta** – yhtenäiset malliasiakirjat ja menettelyt, laadun kannalta merkittävimmät asiat kuten kelin seuranta, päivystys, materiaalien hankinta on keskitetty.
 - **Vaikuttavuus ja rahan tehokas käyttö** – tilaaja maksaa tehdystä työstä, riskiä jaetaan, laadun todentamiseen keskitytään entistä enemmän (hoidon laatujohtamisen hanke).

Maanteiden hoitourakat
1.10.2023 - 1.10.2024

Vähäliikenteinen maantieverkko

- **Maanteistä yli puolet (43 600 km) voidaan luokitella vähäliikenteisiksi,** joilla keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) on alle 350 ajoneuvoa/vuorokausi. Koko maantieverkon liikennesuoritteesta vähäliikenteisillä teillä ajetaan noin 12 %.
- Monet vähäliikenteiset maantiet toimivat tärkeänä linkkinä päätieverkolle ja palvelevat laajojen alueiden tärkeimpinä liikenneyhteyksinä.
- Vähäliikenteisen tiestön kunnossapitoon ei ole pystytty panostamaan riittävästi, joten näiden teiden kunto on heikentynyt osin jo erittäin huonolle tasolle. Verkko on kuitenkin niin laaja, että hyvinkin kohdennettuna rajallinen lisäys kunnossapidon määrärahoihin aiheuttaisi vain marginaalisen parannuksen koko tieverkon laatuun
- Liikenne 12 –suunnitelman mukaisesti priorisoidaan vilkasliikenteisten teiden kunnossapito, joten vähäliikenteisen tieverkon kunto jatkaa nopeaa heikkenemistä lähivuosina.
- Kunnan heikentyminen voidaan saada pysähtymään, jos perusväylänpidon rahoitus kasvaa erittäin merkittävästi vuosikymmenen loppua kohti. Huonokuntoisille teille joudutaan asettamaan enemmän paino- ja nopeusrajoituksia, mitkä lisäävät liikennöinnin kustannuksia. Talvikunnossapidon nykyinen taso pyritään säilyttämään.

Kuva: Vähäliikenteisten teiden osuus maakunnan maanteiden kokonaispituudesta.

Maantieverkon kunto, yhteenveto

- **Maanteiden korjausvelka on nyt noin 2,55 miljardia euroa ja velka jatkaa kiihtyvää kasvuaan alhaisen rahoitustason ja voimakkaasti nousseen kustannustason johdosta**
- **Päällystetyistä teistä noin 8 700 km on huonokuntoisia (15 %)**, joista noin 1 050 km kohdistuu päätieverkolle.
- **Pääteiden kunnan heikentyminen pysäytettiin** vuonna 2020 ja niiden kunto pystytään pitämään suunnilleen ennallaan tulevinakin vuosina, mutta kustannustason nousu tekee tästä entistä haastavampaa, mikä näkyi vuonna 2023 huonokuntoisten pääteiden määrän lisääntymisenä.
- **Vähäliikenteisten teiden päällysteiden kunto huononi** vuonna 2022 ja sama trendi jatkui myös vuonna 2023. Huonokuntoisia vähäliikenteisiä teitä on koko maassa. Näiden teiden vaurioita joudutaan vähäisen rahoituksen takia runsaasti paikkaamaan, millä siirretään kattavampia korjaustoimenpiteitä tulevaisuuteen.
- **Sorateistä noin 2 800 km on huonokuntoisia (10 %)**. Sorateiden huono kunto haittaa erityisesti kelirikkoaikoina keväisin ja syksyisin, kun ajaminen on hitaampaa ja hankalampaa. Keväällä 2023 kelirikkoa oli hieman normaalia vähemmän.
- **Maantiesilloista noin 890 kpl on huonokuntoisia (5 %)**, joista pääteillä on noin 250 kpl. Siltojen kunnan heikkeneminen on kiihtynyt, joka näkyy erityisesti tyydyttäväkuntoisten siltojen määrän voimakkaana nousuna. Merkittävä osa 1970–1980-luvulla rakennettuja siltoja on tulossa lähivuosina peruskorjausikään, mikä nostaa kunnossapidon rahoitustarvetta.
- **Kävely- ja pyöräteistä noin 730 km on huonokuntoisia (12 %)**. Kävely- ja pyöräteiden kunnossapidolla pyritään takaamaan teiden ympärivuotinen käytettävyys. Kävely- ja pyöräteiden korjausvelan kasvu pysähtyi vuosina 2020-2021 merkittävien lisäpanostusten ansiosta.
- Tieverkolla on paljon varusteita ja laitteita, joiden kunnossapitoon ei ole kyetty panostamaan riittävästi
- **Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden kuntoon on heikentynyt.**

Väylävirasto
Trafikledsverket